

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΗΜ. ΤΑΤΣΗ

ΝΑΣΤΗΡΙΑ ΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

**ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ**

Πρεσβ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΗΜ. ΤΑΤΣΗ

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

- Μολυβδοσκέπαστης
- Γκούρας
- Πλαγιᾶς
- Κλαδόρμης
- Στομίου
- Μολίστης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1987

Διεύθυνση συγγραφέα:
Πρεσβύτερος Διονύσιος Δημ. Τάτσης
44100 ΚΟΝΙΤΣΑ - Τηλ. 0655 - 22788

Κωδ. εγγ.: 6981

Χιλιομετρικές άποστάσεις
ἀπό τήν Κόνιτσα:

- Μ. Μολυβδοσκέπαστης 23 χμ.
- Μ. Γκούρας 17 χμ.
- Μ. Πλαγιᾶς 43 χμ.
- Μ. Κλαδόρμης 42 χμ. + 1,5 ώρα πεζοπορία.
- Μ. Στομίου 5 χμ. πεζοπορία.
- Μ. Μολίστης 25 χμ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέ τίς σελίδες τούτου τοῦ βιβλίου διάφορος ἀναγνώστης θά μεταφερθεῖ νοερά σὲ ἱερούς καὶ ἁγιασμένους τόπους πού ἀπό πολλές δεκάδες χρόνια ἔχουν ἐρημωθεῖ.

Τά μοναστήρια πού ἔξιστορῶ δέν εἶναι τά μοναδικά στήν ἐπαρχία Κονίτσης. Ἡ στοματική παράδοση τοῦ λαοῦ ὑποστηρίζει ὅτι καὶ πολλές ἄλλες ἐκκλησίες παλιότερα, ἐπί τουρκοκρατίας, ἦταν μικρά ἢ μεγάλα μοναστήρια. Δέν ἦταν ὅμως δυνατό νά τά συμπεριλάβω ἐδῶ, γιατί δέν εἶχα στή διάθεσή μου ἔστω καὶ λίγα στοιχεῖα. Ἰσως μελλοντική κοπιωδέστερη ἔρευνα νά φέρει στό φῶς ἓνα δεύτερο βιβλίο πού θά συμπληρώσει τό κενό.

Στήν ἀρχή τῆς προσπάθειας σκεφτόμουν ὅτι ἔπρεπε νά ἀσχοληθῶ μόνο μέ ἐκεῖνα τά μοναστήρια πού σήμερα ἔχουν, ἐκτός ἀπό τόν κεντρικό ναό, καὶ διάφορα κελιά πού μπορεῖ νά τά ἐπισκεφθεῖ· κανείς καὶ νά διανυκτερεύσει. Εἶδα ὅμως ὅτι θά ἀποκλειόταν π.χ. τό μοναστήρι τῆς Ζέρμας, πού παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ διατηρεῖται ζωντανό στή μνήμη τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς. Γι' αὐτό διεύρυνα λίγο τό σκοπό μου. Τελικά ἀσχολοῦμαι μέ ἔξι μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας.

Πρόθεσή μου δέν ἦταν ἡ συγκέντρωση διαφόρων ιστορικῶν στοιχείων, ἀλλά ἡ ἀξιοποίησή τους καὶ ἡ ὅσο τό δυνατό πληρέστερη παρουσίαση τοῦ κάθε μοναστηριοῦ, παραθέτοντας συγχρόνως καὶ τίς δικές μου ἐντυπώσεις καὶ συγκινήσεις πού ἀπεκόμισα ἀπό τίς πυκνές μου σ' αὐτά προσκυνηματικές ἐπισκέψεις.

Κατά τήν σύνθεση τῶν στοιχείων κυριαρχοῦσε ἡ σκέψη νά χρησιμεύσει τό βιβλίο καὶ σάν ὀδηγός τῶν μοναστηριῶν μας, μέ

ἀπότερο σκοπό νά κινηθεῖ τό ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων νά τά ἐπι-
σκεφθοῦν, νά τά πονέσουν και νά μεριμνήσουν γιά τή διάσωσή
τους.

Πρέπει νά σημειώσω, τέλος, ότι ὅλα τά ἐξιστορούμενα μο-
ναστήρια, μέ μιά μικρή ἐξαίρεση τοῦ Στομίου, εἶναι χωρίς
μοναχούς και φύλακές τους εἶναι οί ταπεινοί ἐφημέριοι τῶν
χωριῶν στά ὅποια ἀνήκουν.

Κόνιτσα, Δεκ. 1986

Πρεσβ. δ. δ. τ.

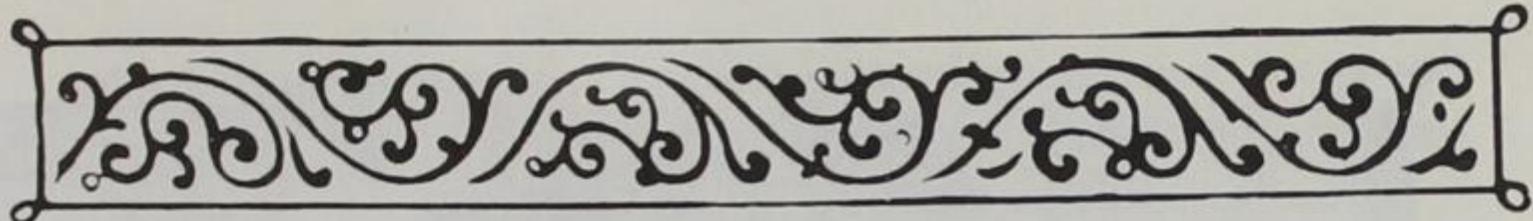
KONITZA

Τό μονότοξο γεφύρι στόν Άδο ποταμό.

Μοναστήρι Μολυβδοσκέπαστης: «Εἰσελεύσομαι...».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Τό Μοναστήρι τῆς Μολυβδοσκέπαστης στό όμώνυμο χωριό

Από όλα τά μοναστήρια τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης τοῦτο τό μοναστήρι εἶναι τό πιό γνωστό γιά τρεῖς κυρίως λόγους: Πρῶτο γιατί εἶναι τό ἀρχαιότερο ἀπό τά σωζόμενα σήμερα στήν περιοχή μοναστήρια, δεύτερο γιατί βρίσκεται στά σύνορα μέ τή Βόρειο Ήπειρο καί τρίτο γιατί ἐκεῖ διαφυλάσσεται ἡ θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας.

1. Ἡ διαδρομή.

Εὕκολα φτάνει κανείς στή Μολυβδοσκέπαστη Παναγία ἀπό τήν Κόνιτσα. Τήν διαδρομή τήν κάνει εὐχάριστη ὁ Ἀδως ποταμός μέ τήν δμορφιά του, μέ τά φιλοξενούμενα στήν κοίτη του πλατάνια, μέ τά ἄφθονα νερά του. Ἡ κοίτη τοῦ ποταμοῦ σέ μερικά σημεῖα στενεύει πολύ καί χρειάστηκε ἡ ἀέναη ροή τοῦ νεροῦ νά χωρίσει λίθινους ὅγκους γιά νά περάσει. Οἱ βράχοι ἔχουν βαθιές δριζόντιες σχισμές σέ παράλληλα ἐπίπεδα, ὅπως δουλεύει τό νερό, ἀνάλογα δηλ. μέ τήν κατά καιρούς στάθμη του. Ὁ ποταμός γενικά εἶναι ἥσυχος. Στά βαθιά στενέματα γίνεται ἀθόρυβος τόσο πολύ πού, καθώς βασιλεύει ὁ ἥλιος, ἀκούγονται τά παιχνιδίσματα τῶν ψαριῶν πού ἀνεβαίνουν στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, πετάγονται στόν ἀέρα καί ξαναχάνονται. Τά φαγωμένα ἀπό τό νερό βράχια εἶναι ἐντυπωσιακά. "Οσα εἶναι σκληρά καί ἀνυποχώρητα στίς πιέσεις τοῦ ποταμοῦ, λειαίνονται ἀπό τό ἀδιάκοπο ύγρο χάδι. "Οσα

δέν ἔχουν συνοχή σχίστηκαν ἀπό τό νερό καὶ σχηματίστηκαν σκαλοπάτια μέ παράξενα σχήματα.

Τίς εἰκόνες αὐτές ἀπολαμβάνει κανείς ὅταν τό ποτάμι ᔁχει τό κανονικό νερό. "Οταν βρέξει ὅμως ὅλα ἀλλάζουν. Ἡ κοίτη πλημμυρίζει, τά βράχια πνίγονται, τά πλατάνια βυθίζονται καὶ τό βουνότο εἶναι φοβερό. Τά νερά φτάνουν στά χείλη τῆς κοίτης, εἶναι θολά, παρασέρνουν κορμούς ξεριζωμένων δέντρων καὶ παφλάζουν ὅταν συναντοῦν ἐμπόδια στό γοργό τους διάβα. "Αν πλησιάσεις τήν κοίτη, ἀπό τήν ἀκάθεκτη κίνηση τῶν νερῶν, θαρρεῖς ὅτι φεύγει ὁ τόπος κάτω ἀπό τά πόδια σου καὶ τρέμεις ἀπό φόβο. Τότε θαυμάζεις τή βία τῶν στοιχείων τῆς φύσης. Πολλές φορές τά νερά φτάνουν σχεδόν μέχρι τό ξύλινο πάτωμα τοῦ σιδερένιου γεφυριοῦ πού πρόκειται νά περάσεις!

Μετά ἀπό τή γέφυρα τοῦ Μπουραζανιοῦ ὁ δρόμος διασχίζει τόν κάμπο καὶ βλέπει κανείς δεξιά τή Μελισσόπετρα, πέρα ἀπό τήν κοίτη τοῦ ποταμοῦ, κάτω ἀκριβῶς ἀπό τό ӯψωμα «Βαγγελίστρα», ἐνῷ ἀριστερά σέ ӯψόμετρο 600 μ. τό Ἀηδονοχώρι. Συνεχίζοντας τή διαδρομή συναντάει τή Μεσογέφυρα (κομμένη γέφυρα ἀπό τήν ἐποχή τοῦ 1940) καὶ φτάνει στή στροφή, ἀπ' ὅπου βλέπει τό μοναστήρι σέ ἀπόσταση λίγων μέτρων.

2. Τό ἀρχαῖο μοναστήρι.

Μέ τήν πρώτη ματιά διαπιστώνει ὁ προσκυνητής ὅτι τό μοναστήρι τῆς Μολυβδοσκέπαστης εἶναι φορτωμένο ἀπό ἱστορία καὶ παράδοση. Διατηρεῖ τό παλιό χρῶμα τῶν μοναστηριῶν, παρόλες τίς νεότερες ἐπισκευαστικές ἐργασίες στά κτίρια τῶν κελιῶν, πού ᔁχουν γίνει μέ κάποια προχειρότητα.

Τό μοναστήρι εἶναι χτισμένο σέ πεδινό καὶ ὁμαλό μέρος, «ἐπί καταφύτου καὶ ὑπό ἀφθόνων, καταψύχρων καὶ διαυγῶν ὑδάτων περιρρεομένης τοποθεσίας», πολύ κοντά στή συμβολή τῶν ποταμῶν Ἀώου καὶ Σαρανταπόρου καὶ σέ ἀπόσταση 100 μέτρων ἀπό τά προσωρινά ἑλληνοαλβανικά σύνορα¹.

Στήν μοναδική εἴσοδο τοῦ μοναστηριοῦ εἶναι τό καμπαναριό, νεότερο κτίσμα. Τά κελιά βρίσκονται στήν ἄκρη τῆς νότιας πλευ-

1. Σταύρου Ματθ. Γκατσοπούλου, Ιερά Βασιλική καὶ Σταυροπηγιακή Μονή Μολυβδοσκεπάστου, Αθήνα 1972², σελ. 5.

Μοναστήρι Μολυβδοσκέπαστης: 'Ο ιερός ναός.

